

Bc. et Bc. Barbora Kličková, „*Být dobrým člověkem je více, než být velkým umělcem.*“

Interpretace pamětí a deníků Anny Chlebounové. Diplomová práce, Ústav českých dějin FF UK 2020, vedoucí prof. Milan Hlavačka, 158 s., bohatá obrazová příloha

Pozornost věnovaná v poslední době ženám ve veřejném prostoru je intenzivní, intenzivní je také zájem o interpretaci ego dokumentů. A to jsou také dva hlavní pilíře přeložené práce.

Barbora Kličková ve své diplomní práci pojednala o jedné politicky výrazně angažované ženě, Anně Chlebounové (1875-1946), poslankyni a senátorce v Československé republice za agrární stranu, ale zde analyzuje její soukromé životní osudy od dětství až do smrti na základě deníků a pamětí. Korespondence se žádná nezachovala?

Barbora Kličková mohla ve své práci, rozčleněné do šesti kapitol (dále ještě vnitřně rozčleněných), k nimž připojila jako samostatnou kapitolu obrazovou přílohu prohloubit znalosti, které dosavadní bádání o Anně Chlebounové přineslo, když se soustředilo na její politické aktivity.

Diplomantka se rozhodla „rekonstruovat vnitřní svět, přelomové životní události a proměňující se životní role“ své hrdinky. Díky tomu, že získala dosud nevytěžený pramenný materiál (deníky a paměti), mohla svůj záměr se zdarem zvládnout.

Rozvrh jednotlivých kapitol je proveden uvážlivě a diplomantka prokázala v této souvislosti dobrou orientaci v základní literatuře k tématu. Vždy totiž zasazuje konkrétní životní strategie a jednotlivé životní etapy Anny Chlebounové do obecných souvislostí (např. dětství v 19. století, úroveň a změny ve školství, rozhodování o sňatcích, péče o děti, zdravotní péče, ale také vliv rozdílu v náboženské příslušnosti, který se promítal do rodinných vztahů, slavnosti, svátky, návštěvy Prahy i divadla atd.) Chlebounová psala svůj deník poměrně dlouho a po určitou dobu i poměrně systematicky, tak díky tomu můžeme nahlédnout do jejího života (či vzpomínek) už od útlého dětství, ukotvit její život v širších rodinných vztazích a souvislostech (čtenářům by možná v tomto případě pomohla genealogická tabulka či „strom“ pro rychlejší a lepší orientaci). V textu jsou bohatě využívány přímé citáty z egodokumentů, což je velmi dobře. Ukazují totiž v syrové podobě neidealizované fasety života na venkově v posledních desetiletích 19. století a na počátku 20. století: Prací naplněný život brzy osiřelé dívky, její touhu po poznání zprostředkovávané četbou novin i knih, její rodinami dohodnutý sňatek, snad ani ne z rozumu. Anna Chlebounová dala život sedmi dětem, jedno v útlém věku zemřelo, jedna dcera byla dána na výchovu mimo nejužší rodinu. Manželský život podává

Chlebounová na jedné straně s odevzdaností, samozřejmostí, bez vzdoru, na druhé straně v syrovosti (výše věna promítající se hned od uzavření sňatku do vztahu, šetření až lakota provázející každodenní hospodaření, dřina v hospodářství způsobující ve svých důsledcích zranění, komplikované porody a šestinedělí, roztržky s tchyní promítající se i do nesouladu s manželem, resp. i s dalšími členy rodiny, do níž se provdala, ale také idealizace vztahu s vlastní matkou). Škoda, že není k dispozici hlas „druhé strany“. Nikoli pro zpochybnění, ale pro konfrontaci názorů, životních strategií dalších účastníků nabídnutého – možno říci – životního dramatu. Např. skutečnost, že Anna Chlebounová byla po jistou dobu spolupracovnicí, "tajemnicí", pravou rukou svého manžela – starosty obce, naznačuje i jiné než konfliktní vztahy. Autorka na závěr otevírá další možné pole výzkumu – analýzu publicistické tvorby Anny Chlebounové z meziválečného období. Tento záměr bych podpořila a zajímavé by bylo, jak se do v těchto jejích textech, psaných už v době, kdy s manželem hospodářství předali jednomu ze synů, promítaly její vlastní životní zkušenosti i utrpení.

Diplomová práce splňuje všechny požadavky, kladené na tento typ práce, je psána živě, zrale, i jazykové a gramatické stránce lze jen při pozorném čtení najít sem tam ojedinělou chybičku. Práce by měla být v koncentrované verzi publikována – pro doplnění již známého obrazu „veřejné“ poslankyně a senátorky Chlebounové.

Doporučuji tedy tuto práci s radostí k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako výbornou.

V Praze 22. ledna 2020

Doc. PhDr. Magdaléna Pokorná, CSc.